

Memorandum

Vlaamse verkiezingen 2024

Inhoud

MARKT Zorg voor een goed werkende, transparante en eerlijke energiemarkt	4
Zorg voor een goed werkende energiemarkt: maak de energiemarkt aantrekkelijk voor afnemers én leveranciers	4
Zorg voor een transparante energiemarkt: gebruik de V-test® als centraal informatie-instrument voor gezinnen en kmo's	6
Zorg voor een eerlijke energiemarkt: versterk de rechten van de Vlaamse energieafnemers	8
Zorg voor een tijdige en toekomstgerichte omzetting van de pas goedgekeurde Europese energieregelgeving	10
Zorg voor duidelijke en adequate bevoegdheidspakketten inzake energie	10
Evalueer de regelgeving inzake energiedelen en energiegemeenschappen. Herteken het marktmodel	12
Herstel de markt in groenestroom- en warmte-krachtcertificaten op korte termijn. Faseer de huidige steunmechanismen voor energieproducenten verder uit	13
NETTEN Verzeker een efficiënt netbeheer	14
Beperk de taken van Fluvius en de netbeheerders tot hun kerntaken: het beheer van hun netten en het databeheer daarvan	14
Haal de kosten van de openbaredienstverplichtingen uit de elektriciteitsfactuur	16
Ontwikkel een toekomstvisie voor de ontmanteling en herbestemming van de aardgasdistributienetten	18
Voorzie een gelijk speelveld voor flexibiliteit	20
DATABEHEER Stimuleer de digitalisering van de energiemarkt	22
Laat de versnelde uitrol van de digitale meter niet los	23
Informeer gezinnen en bedrijven over de mogelijkheden en voordelen van de digitale meter	23
Leg ambitieuze eisen op inzake het databeheer door de netbeheerders	23
REGULERING Vorm de VREG stap voor stap om tot een Vlaamse nutsregulator	26
Breed de taken van de VREG uit tot waterstof, CO ₂ en water	26
Vorm de VREG stap voor stap om tot de Vlaamse nutsregulator	26
Waarborg dat de VREG daadkrachtig, efficiënt en onafhankelijk kan blijven optreden	26
SAMENVATTING	28

Missie:

De VREG is de onafhankelijke autoriteit van de energiemarkt in Vlaanderen: we reguleren, controleren, informeren en adviseren.

Visie:

Het energiesysteem is volop in beweging door nieuwe energiebronnen, -spelers en -diensten en door het vervagen van het onderscheid tussen gebruiker en aanbieder. Als onafhankelijke autoriteit bewaakt de VREG, in het algemeen belang, de gevolgen hiervan op de werking van de energiemarkt. Wij stimuleren een toekomstbestendig, efficiënt, betaalbaar, betrouwbaar en duurzaam energiesysteem in Vlaanderen.

Merkbeloofte:

Een efficiënte en betrouwbare energiemarkt

1. MARKT | Zorg voor een goed werkende, transparante en eerlijke energiemarkt

Zorg voor een **GOED WERKENDE** energiemarkt

Maak de energiemarkt aantrekkelijk voor afnemers én leveranciers

De concurrentie op de Vlaamse energiemarkt is de afgelopen jaren (licht) gedaald. Dat komt onder meer door het wegvallen van enkele energieleveranciers tijdens de energiecrisis. Andere energieleveranciers verminderden hun aanbod. Een groot aantal spelers op de energiemarkt met een breed aanbod aan producten is cruciaal om ervoor te zorgen dat gezinnen en bedrijven aan de beste prijzen en voorwaarden een energiecontract kunnen afsluiten.

Afnemers moeten toegang hebben tot een breed aanbod aan energiecontracten (vaste, variabele en dynamische, zowel voor afname als injectie) bij veel verschillende leveranciers. Zo vindt elke afnemer een contract dat aansluit bij zijn behoeften en wensen.

Een afnamecontract met een variabele of dynamische prijs is doorgaans goedkoper dan een contract met een vaste prijs. Kiest een afnemer voor een contract met een vaste prijs? Dan kiest die afnemer voor prijszekerheid en is die bereid een 'risicopremie' te betalen. **Het prijsverschil tussen variabele en vaste contracten is in België momenteel heel groot.** Dat komt onder meer doordat huishoudelijke afnemers wettelijk vrij zijn om van leverancier

te veranderen wanneer ze maar willen. Ze hoeven daarbij geen rekening te houden met de vorm of de duur van het contract tussen hen en de leverancier.

Maak een vast contract vast voor leveranciers én afnemers. Geef afnemers de mogelijkheid om zich voor een bepaalde vaste contractduur te verbinden, door opzegtermijnen of opzegvergoedingen opnieuw in te voeren. Dan heeft de leverancier weer meer zekerheid, omdat het risico op vroegtijdige stopzetting van het contract door de afnemer wordt beperkt. **Dit zal leiden tot aantrekkelijkere vaste prijzen.**

Herintroduceer opzegtermijnen en opzegvergoedingen om een betere prijszetting voor vaste contracten te creëren. Dit komt iedereen ten goede.

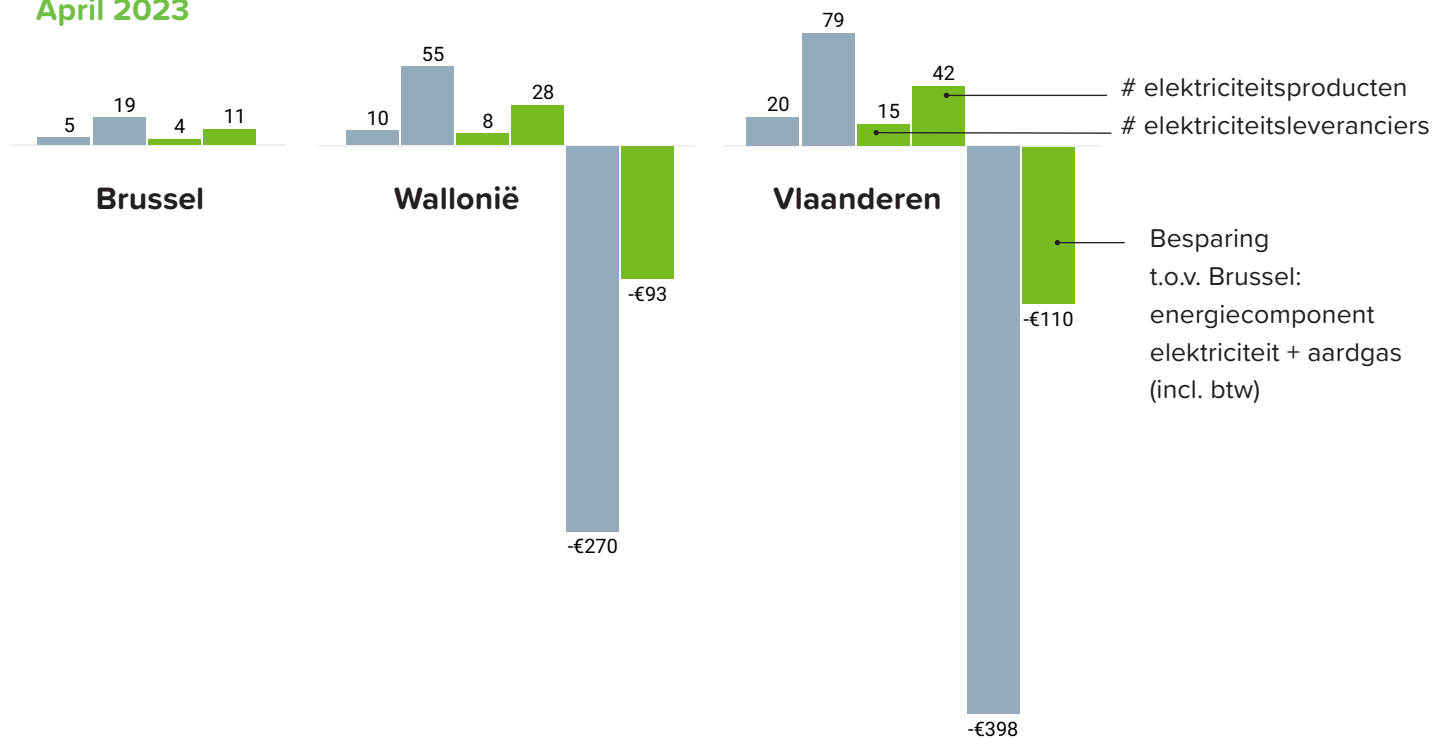

Het belang van de vrije markt: voldoende concurrentie is van primordiaal belang voor een goed werkende energiemarkt

Beschikbare leveranciers en producten per gewest voor een huishoudelijke verbruiker (2021/2023)

Zowel in 2021 als 2023 heeft energieregulator Brugel een analyse uitgevoerd van de diverse regio's. Wanneer men het aanbod van leveranciers en producten in Brussel vergelijkt met dat in Wallonië en Vlaanderen, valt op dat de laatstgenoemde regio's een ruimer assortiment hebben. Het aantal leveranciers dat actief is binnen het huishoudelijke segment is tweemaal zo groot in Wallonië en viermaal zo groot in Vlaanderen. Deze verschillen komen tot uiting in de prijzen. Bij het vergelijken van de prijzen van de goedkoopste producten blijkt dat men in Wallonië en Vlaanderen minder betaalt.

Augustus 2021
April 2023

Zorg voor een **TRANSPARANTE** energiemarkt

Gebruik de V-test® als centraal informatie-instrument voor gezinnen en kmo's

De V-test® is het belangrijkste instrument in Vlaanderen waarmee gezinnen en kmo's energiecontracten op de Vlaamse energiemarkt vergelijken en het contract vinden dat het meest voordelig voor hen is.

Sinds februari 2023 kan elke afnemer zijn bestaande contract vergelijken met het aanbod van nieuwe energiecontracten van alle energieleveranciers in de V-test®. Daarvoor moet de afnemer wel de juiste productversie en/of intekendatum van het lopend energiecontract kennen. Veel consumenten kennen dat echter niet. Het is niet of enkel onduidelijk terug te vinden. Vaak moeten consumenten het nog opvragen bij hun leverancier.

Het moet voor consumenten makkelijker worden om de juiste productversie en/of intekendatum op te zoeken. Verplicht daarom de leveranciers op elke voorschotfactuur en afrekeningsfactuur een unieke identificatiecode van de productversie te vermelden. Die unieke code kent de VREG (nu al) toe. Dat gebeurt nadat de leverancier rapporteert aan de VREG over de prijsinformatie en voorwaarden om het product te kunnen opnemen in de V-test®-databank. De leverancier moet de unieke identificatiecode niet alleen vermelden, hij moet het ook aanbieden in de vorm van een link of QR-code. Die brengt de consument onmiddellijk naar een vergelijking van het lopend contract met het aanbod van nieuwe energiecontracten in de V-test®. (zie verder in [ADV-2023-11](#)).

Geef de nodige ondersteuning aan ENERGIEhuizen zodat ook kwetsbare groepen een gepast energiecontract kunnen afsluiten.

The V-test® logo is a green rounded rectangle with the text 'V-test®' in white. It is centered between two vertical dotted lines, one above and one below.

V-test®

QR-code

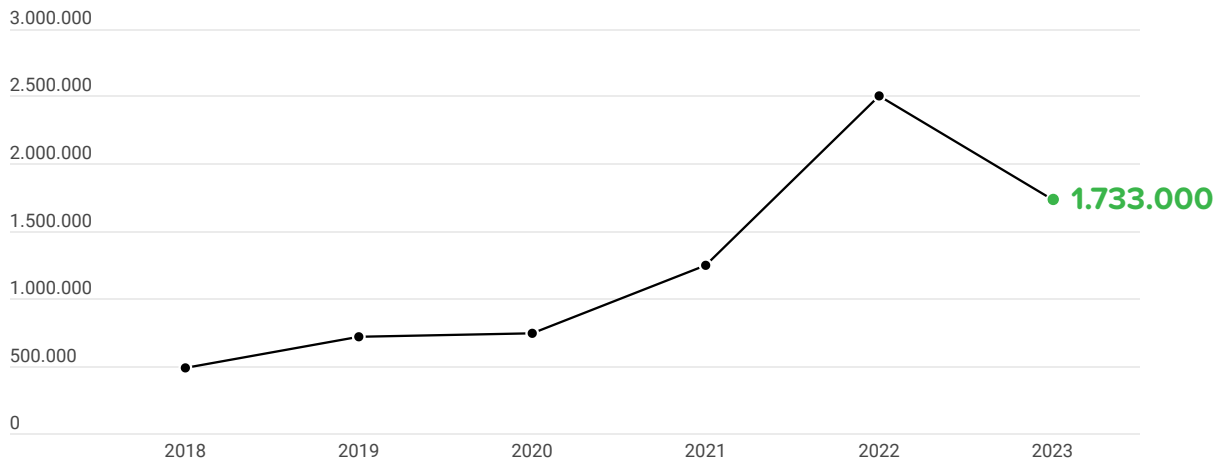
of link op elke factuur

Verplicht leveranciers om een QR-code of link op elke factuur te plaatsen die consumenten direct naar hun lopende contract in de V-test® leidt, zodat ze het gemakkelijk kunnen vergelijken met het aanbod van nieuwe energiecontracten in de V-test®.

De V-test® werd in het crisisjaar 2022 zo'n 2.500.000 keer uitgevoerd

Evolutie jaarlijks gebruik V-test® (2018-2023)

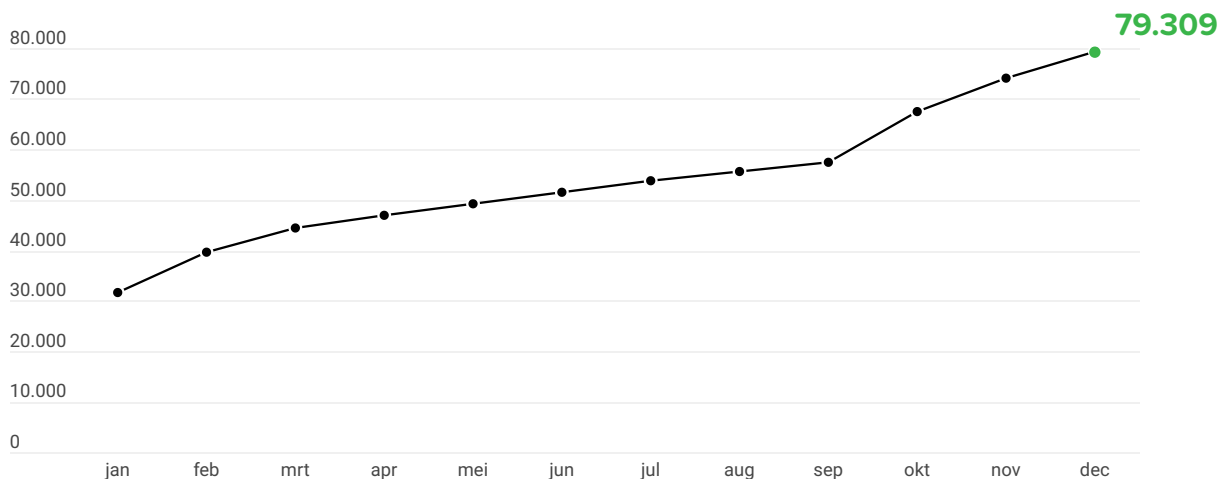

Bron data: Analytics VREG

Zit je contract nog goed?
Klik hier en vergelijk het met de contracten in de V-test®

Evolutie aantal V-test® profielen (2023)

Een persoonlijk profiel in de V-test® maakt energiecontracten vergelijken veel eenvoudiger. De mogelijkheden van een persoonlijk profiel: je lopend energiecontract vergelijken met het huidige aanbod | een melding via mail wanneer je kan besparen | eenmalig toestemming geven om verbruiksgegevens uit het Fluvius portaal op te halen | alle informatie over je energiecontract op één plek | voor contracten met intekendatum vanaf 1 maart 2022 vind je de tariefkaarten in de V-test® terug

Bron data: Analytics VREG

Zorg voor een **EERLIJKE** energiemarkt

Versterk de rechten van de Vlaamse energieafnemers

De gewesten zijn bevoegd om de voorwaarden vast te leggen voor de levering van elektriciteit en aardgas. Ze kunnen leveranciers ook verplichtingen opleggen om de afnemer te beschermen, bijvoorbeeld op vlak van informatieverlening, facturatie, dienstverlening en klachtenbehandeling¹.

Het **Energiebesluit** bevat daarover al een aantal bepalingen². Maar het lijkt noodzakelijk om de bestaande bepalingen te stroomlijnen en uit te breiden in het belang van de afnemer.

Zo kunnen er bijvoorbeeld **extra verplichtingen** worden opgenomen rond de bepaling van een juist voorschotbedrag. En over de informatie die leveranciers moeten geven bij contractvernieuwingen en prijswijzigingen.

Verplicht leveranciers om elk nieuw product en elke wijziging van hun algemene en bijzondere voorwaarden eerst te melden aan de VREG. Zo kan de VREG de naleving van de regelgeving en de informatieverlening via de V-test[®] controleren en de prijzen monitoren.

Er zijn steeds meer data beschikbaar. Maak hiervan gebruik om regelgeving te maken die kwetsbare groepen doelgericht ondersteunt.

- 1 De federale bevoegdheid inzake de bescherming van de verbruiker heeft slechts betrekking op het vaststellen van de algemene regels inzake de bescherming van de verbruiker, waarmee de minimumnormen worden bedoeld inzake veiligheid en kwaliteit van producten en diensten. ([Adv. RVS nr. 70.296/3](#), al. 6.1 en 6.2)
- 2 Onder meer in het (weinig overzichtelijke) artikel 3.2.18 van het Energiebesluit.

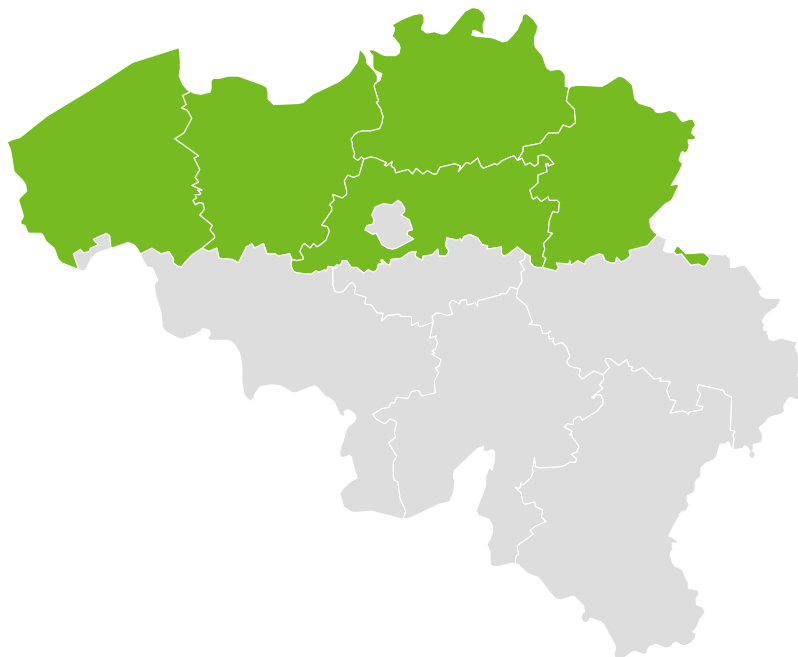

Neem extra bepalingen op in het
Energiebesluit, in het belang van
de afnemer

Extra bepalingen in het Energiebesluit

- ✓ Aanrekening van **correcte voorschotbedragen**
- ✓ **Duidelijke informatieverlening** bij contractvernieuwingen en prijswijzigingen
- ✓ Verplicht leveranciers om **elk nieuw product** en **elke wijziging aan** hun algemene en bijzondere **voorwaarden eerst te melden aan de VREG**
- ✓ Maak regelgeving om **kwetzbare groepen doelgericht te ondersteunen**

>>> steeds meer data zijn beschikbaar

Zorg voor een tijdige en toekomstgerichte omzetting van de pas goedgekeurde Europese energieregelgeving

In de komende maanden moet heel wat nieuwe Europese regelgeving in de Vlaamse energiewetgeving worden omgezet en geïmplementeerd. Dat omvat onder meer de nieuwe Elektricitetsrichtlijn en Elektricitetsverordening, de nieuwe Gasrichtlijn en Gasverordening met het oog op waterstof en koolstofarme gasmarkten, de Verordening voor de infrastructuur van alternatieve brandstoffen, de nieuwe Energie-efficiëntierichtlijn en de nieuwe Richtlijn hernieuwbare energiebronnen. Zorg voor een tijdige, adequate en toekomstgerichte omzetting en **betrek de VREG hierbij**.

Omzetting en implementatie Europese regelgeving

Nieuwe Elektricitetsrichtlijn en Elektricitetsverordening | Nieuwe Gasrichtlijn en Gasverordening met het oog op waterstof en koolstofarme gasmarkten | Verordening voor de infrastructuur van alternatieve brandstoffen | Nieuwe Energie-efficiëntierichtlijn | Nieuwe Richtlijn hernieuwbare energiebronnen

Zorg voor duidelijke en adequate bevoegdheidspakketten inzake energie

Wijs duidelijk en adequaat de bevoegdheden toe over:

- de **netten**;
- activiteiten rond productie, vervoer en levering van **waterstof** (H₂);
- de opvang, het transport en de stockage van **koolstofdioxide** (CO₂);
- en de **daarbijkorende prijzen**.

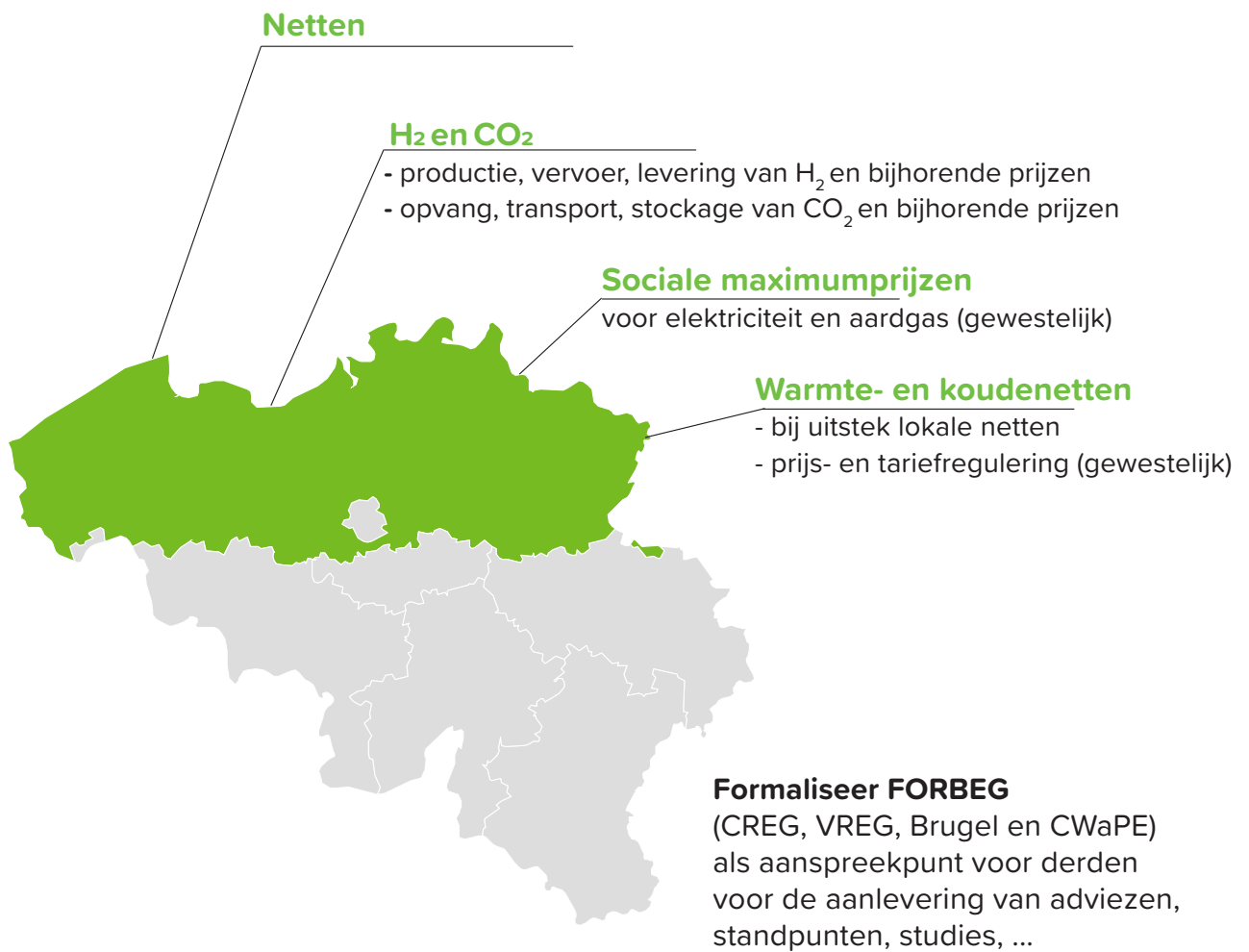
De gewesten zijn bevoegd voor levering via **warmte- en koudenetten** en het beheer ervan. Dat zijn bij uitstek lokale netten waarbij geen marktwerking op bovengewestelijke of internationale schaal aan de orde is. De prijs- en tariefregulering daarvan zou dan ook beter overgedragen worden naar het gewestelijke niveau.

Ook de **sociale maximumprijzen** voor elektriciteit en aardgas worden beter op dat niveau ingevuld.

FORBEG is het informeel overlegorgaan dat bestaat uit vertegenwoordigers van de Belgische energieregulatoren (CREG, VREG, BRUGEL en CWaPE). Formaliseer het als aanspreekpunt voor derden voor de aanlevering van adviezen, standpunten, studies, ...

Bevoegdheidspakketten energie: duidelijk en adequaat

Evalueer de regelgeving inzake energiedelen en energiegemeenschappen. Herteken het marktmodel

Maak het systeem van energiedelen eenvoudig, evenwichtig en geautomatiseerd.

Gebruik daarvoor de feedback uit de hoorzittingen van [2 december 2022](#) en [16 december 2022](#) in de Commissie Vlaams Energie- en Klimaatplan van het Vlaams Parlement, de aanbevelingen van de VREG uit een rapport van 22 december 2022 ([RAPP-2022-23](#)) en de nieuwe vereisten, opgenomen in de recente wijziging van de Elektriciteitsrichtlijn.

Zorg ervoor dat zo veel mogelijk afnemers het concept eenvoudig kunnen toepassen. **Iedere netgebruiker moet wel op een evenwichtige manier bijdragen aan de totale kosten van het systeem.** Voer energiedelen op een evenwichtige en efficiënte manier in. De **energiegemeenschap** moet daarbij de volledige verantwoordelijkheid nemen voor het gedeelde volume (inclusief heffingen en ODV). De **restleverancier** moet de overblijvende hoeveelheden energie automatisch kunnen factureren via de marktprocessen.

Daarvoor is een grondige hertekening van de concepten over toegang tot het net en de verplichtingen opgelegd aan de toegangshouders nodig.

Deze **hertekening is ook noodzakelijk om mogelijk te maken dat netgebruikers meerdere leveringscontracten op een toegangspunt kunnen afsluiten.** Netgebruikers kunnen sinds enkele jaren hun injectie al verkopen aan een andere leverancier dan deze waarbij ze hun energiecontract voor afname hebben afgesloten. Door de energietransitie groeit de vraag naar verdergaande vermarktingsmogelijkheden, waarbij men ook voor individuele toestellen (zoals een laadpaal voor een elektrisch voertuig) een apart leveringscontract kan afsluiten.

Kortom, herteken het marktmodel.

Herstel de markt in groenestroom- en warmtekrachtcertificaten op korte termijn. Faseer de huidige steunmechanismen voor energieproducenten verder uit

Het aanbod aan **groenestroomcertificaten** is laag. Toegangshouders hebben problemen om de nodige steuncertificaten te verzamelen aan een redelijke prijs. Door de hogere druk op de markt steeg de gemiddelde prijs van de groenestroomcertificaten. Volgend jaar zullen de percentages, die de hoogte van de groene stroom quota bepalen, worden verlaagd. Maar de vraag is of dat zal volstaan om de markt te herstellen als het aanbod niet stijgt.

De markt van de **warmte-krachtcertificaten** kent daarentegen een zeer groot aanbod. Het aanbod is veel groter dan het quotum. Netbeheerders hebben het daardoor steeds moeilijker om warmte-krachtcertificaten aan redelijke prijzen te verkopen.

De huidige steunmechanismen voor energieproducenten dienen verder uitgefaseerd te worden. Zo krijgen de energieproducenten een betere stimulans om hun installaties uit te baten in functie van de vraag naar energie.

2. NETTEN | Verzeker een efficiënt netbeheer

Beperk de taken van Fluvius en de netbeheerders tot hun kerntaken: het beheer van hun netten en het databeheer daarvan

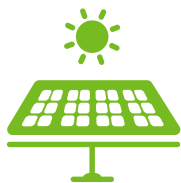
Hou een grondig kerntakendebat over de rol van de netbeheerders. Beperk hun activiteiten tot hun kerntaken: het beheer van hun netten en het bijhorende databeheer.

De **uitdagingen** waarvoor de **netbeheerders** staan, zijn **enorm**. De middelen (financieel, materiaal, personeel) om die uitdagingen te realiseren zijn beperkt. De middelen moeten dus doelgericht ingezet worden. We stellen nu al vast dat de netbeheerders de **versnelling** die de **energietransitie** neemt, moeilijk kunnen volgen (o.a. vertraging uitrol digitale meters, klachten over uitvallende omvormers van PV-panelen, ...).

De **uitkomst van het kerntakendebat** moet ervoor zorgen dat het bestuur, de directie en het personeel van de netbeheerders en hun werkmaatschappij zich **volledig kunnen focussen op het netbeheer en de netaanpassingen die de energietransitie vraagt** (elektrificatie, decentralisatie van productie en de daaraan gelinkte noodzaak aan flexibiliteit, digitalisering, de uitwisseling van data voor de marktwerking, ...) (zie [ADV-2023-04](#)).

De distributienetbeheerders mogen andere netten bezitten, ontwikkelen, beheren en exploiteren. Het is wenselijk om eerst na te gaan welke mogelijke gevolgen die andere netwerkactiviteiten kunnen hebben vooraleer over die andere netwerkactiviteiten te beslissen (zie [ADV-2023-09](#)).

Elektriciteit is de energiedrager van de toekomst

meer zonnepanelen

meer elektrische voertuigen

meer warmtepompen

In de evolutie naar een koolstofarm energiesysteem zullen er veel meer decentrale productie-installaties, warmtepompen en elektrische voertuigen komen.

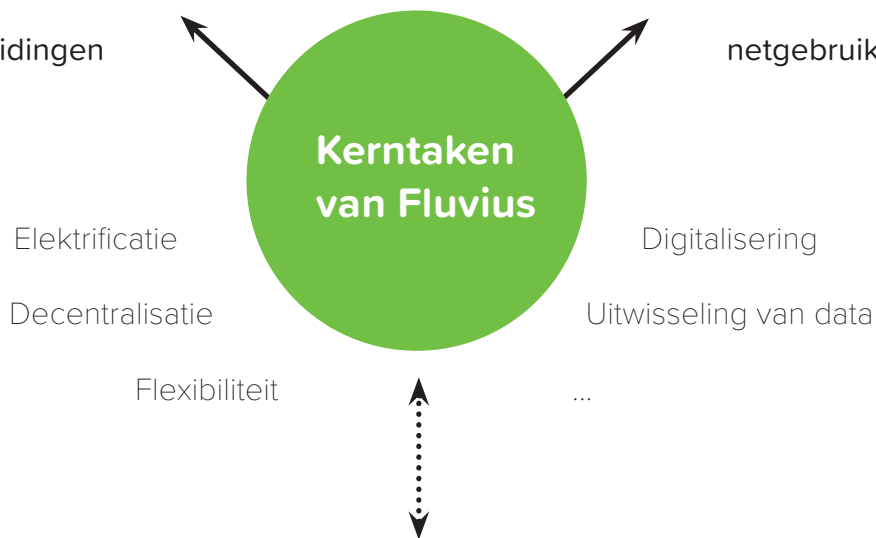
Leg de juiste focus. Zet de middelen (financieel - materiaal - personeel) **bij de distributienetbeheerders efficiënt in**

Beheer netten
195.678 km

kabels en leidingen

Databeheer netten
6.114.566

netgebruikers

Behandeling van REG-premies in 2023

> 100.000

opkopen van groenestroom- en warmtekrachtcertificaten tegen minimumsteun | aanbieden van energiediensten aan aandeelhouders/vennoten | ...

geen kerntaken

Bron data: Investeringsplannen Fluvius 2024-2033, status 1/1/2023 | Elia: rapport kwaliteitscontrole

De kosten voor de behandeling van REG-premies komen op de energiefactuur van elke netgebruiker. Dit is geen kerntaak van de netbeheerders. Zet de middelen doelgericht in, in het belang van de energietransitie zodat de versnelling die de energietransitie neemt behapbaarder is voor de netbeheerders.

Haal de kosten van de openbaredienstverplichtingen uit de elektriciteitsfactuur

Een belangrijk deel van de elektriciteitsfactuur van de Vlaamse gezinnen en bedrijven bestaat uit de kosten van openbaredienstverplichtingen (ODV). Dat zijn een reeks verplichtingen die de overheid oplegt aan leveranciers en distributienetbeheerders. In de aardgasfactuur worden veel minder van die kosten doorgerekend.

De energietransitie zal onder andere tot veel meer warmtepompen en elektrische voertuigen leiden. Ook zullen er meer decentrale hernieuwbare productie-installaties komen. Daardoor is elektriciteit een energiedrager van de toekomst. In de evolutie naar een koolstofarm energie-systeem geven deze ODV dus een verkeerd signaal.

In het kader van deze ODV moeten de distributienetbeheerders een aantal taken zoals de administratie rond de aanvraag en het **uitbetalen van REG-premies** uitvoeren. Dat is evenwel geen kerntaak van die partijen. De zorg voor de kwalitatieve afhandeling van die

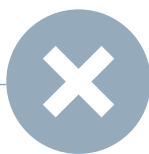
processen is eigenlijk een **opdracht voor de overheid**. Het verhindert de distributienetbeheerders om hun focus te leggen op de uitvoering van hun basisopdracht: het efficiënt beheer van de distributienetten.

Vorig jaar behandelden de distributienetbeheerders meer dan 100.000 premie-aanvragen. Om die premies te behandelen, voorzien de netbeheerders mankracht en systemen die anders op een andere manier en in het belang van de energietransitie kunnen ingezet worden. **De kosten daarvan belanden ook op de energiefactuur van elke netgebruiker** (zie [ADV-2023-08](#)).

Beperk daarom de administratieve ODV's voor de distributienetbeheerders en haal de kosten ervan uit de elektriciteitsfactuur. **Financier ze via de algemene middelen of via een heffing met een andere grondslag dan het elektriciteitsverbruik** (bijvoorbeeld een koolstofaks).

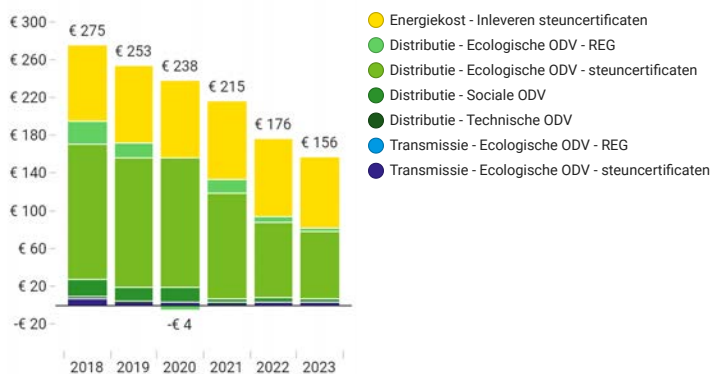
De Vlaamse openbaredienstverplichtingen (ODV's) zijn een reeks verplichtingen die de Vlaamse regelgevers opleggen aan de leveranciers, de distributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit (Elia). Ze verzekeren doelstellingen van algemeen belang, zoals: energiebesparing, meer decentrale productie, bescherming van huishoudelijke afnemers wanneer zij hun energiefactuur niet kunnen betalen, maar horen niet in de elektriciteitsfactuur.

Kosten ODV's: geef de juiste signalen richting energietransitie

Vlaamse openbaredienstverplichtingen in de factuur 2018-2023 (excl. btw)

Elektriciteit

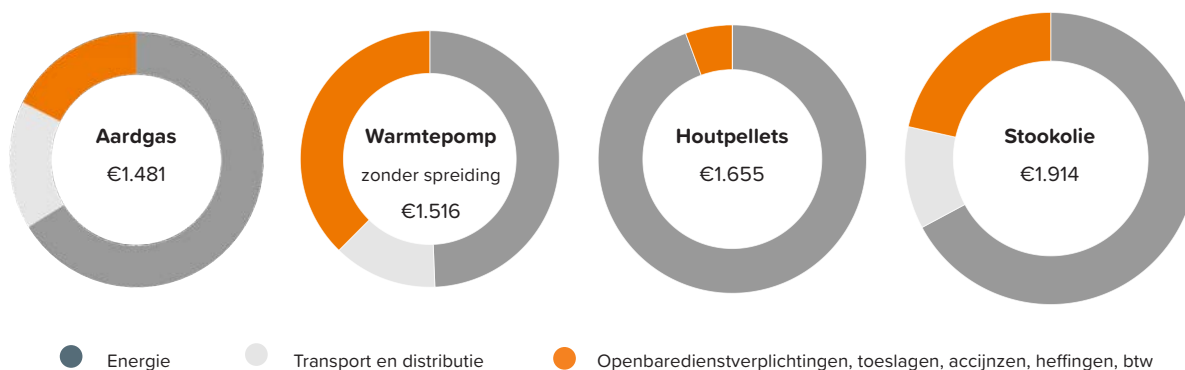

Aardgas

Bron data: [dashboard](#) Vlaamse openbaredienstverplichtingen

Vergelijking warmtebron gezin totale factuur (incl. btw)

Bron data: Aardgas, 17.000 kWh en warmtepomp, 5.000 kWh: V-test® jan-2024 | Stookolie: gemiddelde van verschillende sites, breakdown via data op www.petrolfed.be, 2.100 liter | Houtpellets: verschillende sites, 4.000 kg

Ontwikkel een toekomstvisie voor de ontmanteling en herbestemming van de aardgasdistributienetten

Het is belangrijk om een duidelijke toekomstvisie te ontwikkelen over de aardgasdistributienetten om het gebruik van fossiele brandstoffen af te bouwen. **Door die afbouw zullen aardgasdistributienetten minder belangrijk worden en op termijn zelfs grotendeels overbodig of hun huidige functie verliezen.**

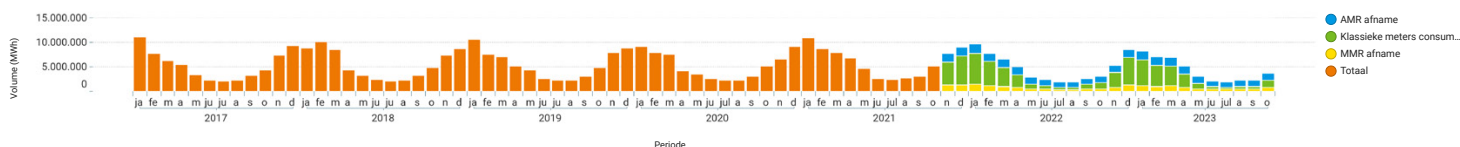
Werk een **ontmantelings- en herbestemmingsplan van de gasnetten** uit. Zo kunnen netbeheerders en netgebruikers hun investeringen daarop afstemmen. Dat plan moet ook duidelijk maken welke gasnetten zinvol, rendabel, veilig en in lijn met het klimaatbeleid zijn om andere gassen te verdelen.

Die **evolutie hangt samen met de warmtevoorziening op lokaal niveau**. Warmtevoorzieningsplannen kunnen de infrastructuurbehoeften helpen in kaart te brengen en zorgen voor een afstemming tussen de uitbouw van warmtenetten, de versterking van de elektriciteitsnetten en de afbouw van de aardgasnetten. Daarbij is het essentieel is om gezinnen en bedrijven tijdig te informeren. Zo kunnen zij anticiperen op de geplande veranderingen.

De overheid moet de regie van dit hele proces bewaken door een regisseur aan te stellen. De overheid kent deze rol van regisseur best toe aan de administratie, en niet aan een speler met eigen belangen bij de transitie.

Maandelijks aardgasafname op het distributienet in Vlaanderen (in MWh)

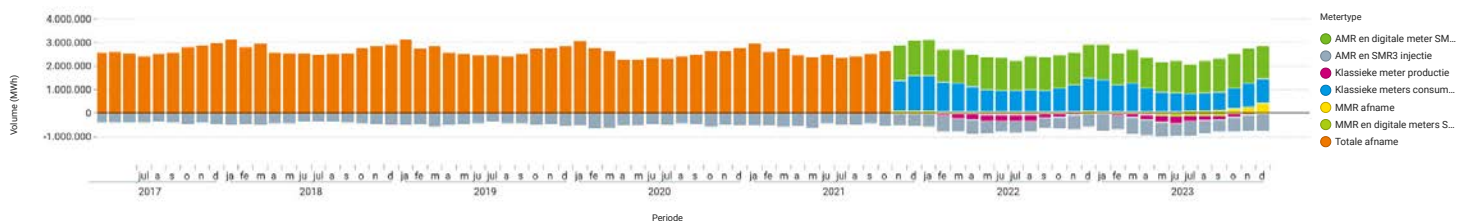
In deze grafiek zie je de afname van het distributienet opgesplitst naar metertypes.

Bron data: [dashboard](#) Maandelijks aardgasafname op het distributienet in Vlaanderen

Maandelijks elektriciteitsafname en -injectie op het distributienet in Vlaanderen (in MWh)

In deze grafiek zie je de elektriciteitsafname en -injectie op het distributienet. Vanaf november 2021 zie je de afname en injectie opgesplitst per metertype. Digitale meters met SMR3 worden per kwartier uitgelezen, bij digitale meters met SMR1 is dit niet het geval.

Bron data: [dashboard](#) Maandelijks elektriciteitsafname en -injectie op het distributienet in Vlaanderen

Afbouw aardgasnetten | uitbouw warmtenetten | versterking elektriciteitsnetten: een synergie

Aardgasnet

Ontwikkel een duidelijke toekomstvisie over de aardgasdistributienetten

Werk een ontmantelings- en herbestemmingsplan uit

Maak duidelijk welke gasnetten andere gassen kunnen verdelen

De overheid bewaakt de coördinatie van het proces door een regisseur aan te stellen

Warmtenet

Elektriciteitsnet

Voorzie een gelijk speelveld voor flexibiliteit

Het stijgend aantal decentrale hernieuwbare installaties kan overbelastingsproblemen veroorzaken. Flexibiliteit bij distributienetgebruikers kan onder andere ingezet worden om die problemen te vermijden. Dat kan zowel op het distributienet, als op de hogerliggende netten.

Flexibiliteit en ondersteunende diensten op het distributienet zorgen ervoor dat de netbeheerder zijn bestaande capaciteit beter kan benutten. Zo kan de netbeheerder netinvesteringen uitstellen of zelfs vermijden. Flexibiliteit is ook belangrijk voor de balancerings van het net en bevoorradingzekerheid.

Om de mogelijkheden van flexibiliteit volledig te benutten, moeten netgebruikers op alle spanningsniveaus eenvoudig kunnen deelnemen. Het inzetten van flexibiliteit moet altijd een win-winsituatie opleveren voor alle betrokken partijen. Dat moet goed bewaakt worden. Flexibiliteitsproducten hangen vaak met elkaar samen. Daarom moeten de systemen met elkaar kunnen communiceren en informatie uitwisselen. Ook moeten de verschillende netbeheerders goed met elkaar samenwerken. Op die **'interoperabiliteit' en samenwerking** moet maximaal aangestuurd worden.

Een goede opvolging en vergoeding van flexibiliteit zijn zeer belangrijk. Is een deelname aan flexibiliteit verplicht voor lokaal congestiebeheer (technische flexibiliteit)? Dan moet de vergoeding voor die technische flexibiliteit ook een vergoeding voor onbalans bevatten.

De mogelijkheid van flexibele aansluitovereenkomsten wordt op Europees niveau uitgewerkt. Het is belangrijk dat het toepassingsgebied van die overeenkomsten duidelijk afgelijnd wordt. Zo is de plaats van die overeenkomsten binnen het volledige kader van flexibiliteit duidelijk en ontstaat er geen tussenkomst met marktgebaseerde en technische flexibiliteit. Een goede opvolging en vergoeding van die overeenkomsten is ook zeer belangrijk.

Het inzetten van flexibiliteit moet een win-winsituatie opleveren voor alle betrokkenen. Dat moet goed bewaakt worden

Netgebruikers op alle spanningniveaus moeten moeiteloos kunnen deelnemen aan flexibiliteit. De vergoeding voor technische flexibiliteit moet eveneens een component voor onbalans bevatten. Op Europees niveau wordt de optie voor flexibele aansluitovereenkomsten nader uitgewerkt.

3. DATABEHEER | Stimuleer de digitalisering van de energiemarkt

De digitalisering van de energiemarkt houdt het gebruik in van meer geavanceerde technologieën, zoals digitale (slimme) meters, IoT (Internet of things), data-analyse en digitalisering van processen. Dat gebeurt om verschillende aspecten van de energieproductie, -distributie en -consumptie te verbeteren en te optimaliseren. **Het doel is een efficiënter, flexibeler en geïntegreerd energiesysteem te creëren.**

50% van de EAN's (elektriciteit en aardgas) heeft een digitale meter op 15 december 2023. Hoe meer data, hoe meer verfijning. Meten is weten

Laat de versnelde uitrol van de digitale meter niet los

De **digitale meter** is een **belangrijke partner in het energiesysteem van de toekomst**:

- Het biedt de afnemer de mogelijkheid om
 - een beter inzicht te krijgen in hun energieverbruik en -injectie en hun energiekosten;
 - meer innovatieve producten en energiediensten af te nemen;
 - hun flexibiliteit ter beschikking te stellen.
- Aan de netbeheerder levert het de nodige data om zijn net beter te beheren, zowel voor het beheer van de energiestromen als voor onderhoud, herstellingen en investeringen.
- De data uit de digitale meter laat energieleveranciers en andere marktpartijen toe om hun processen te verbeteren en nieuwe producten te lanceren.
- Ze leveren essentiële en nuttige data op voor beleidsbepaling en -evaluatie.

Informeer gezinnen en bedrijven over de mogelijkheden en voordelen van de digitale meter

Om het draagvlak voor de plaatsing van digitale meters te vergroten is **duidelijke informatie en communicatie cruciaal**. Zet in op de mogelijkheden en voordelen van de digitale meter. Zo kunnen de voordelen van digitalisering van de energiemarkt maximaal benut worden voor alle gezinnen en bedrijven in Vlaanderen.

Een **nauwe samenwerking tussen beleid, netbeheerders, marktpartijen en regulator en marktpartijen** is daarbij **noodzakelijk**.

Leg ambitieuze eisen op inzake het databeheer door de netbeheerders

Het is belangrijk om 'slim' om te gaan met de extra data uit de al geplaatste digitale meters. Stimuleer de netbeheerders om die extra data correct, efficiënt en zo snel mogelijk ter beschikking te stellen aan afnemers, andere netbeheerders, leveranciers, energiedienstenleveranciers, andere marktpartijen en het beleid. Breid de functionaliteiten van MijnFluvius verder uit.

De **digitale meter** is een belangrijke partner
in het energiesysteem van de toekomst

Energieafnemer

beter inzicht in verbruik,
injectie en energiekosten

Marktwerking

verbetering van processen

Netbeheerders

beter beheer van het net
energiestromen | onderhoud |
herstellingen | investeringen

Beleid

essentiële en nuttige data
voor beleidsbepaling en
-evaluatie

De voordelen van de digitale meter voor de **energieafnemer**:

automatische meteropname | ken je verbruik, verslinders en pieken | een afrekening per maand of per jaar? kies zelf wat je het best vindt | dynamisch elektriciteitscontract? verbruik op de voordeligste uren | terugleveringscontract? verkoop de elektriciteit die je op het net zet | deel of verkoop je zonne-energie | verbruik bewust en betaal minder | geen betwistingen meer over de meterstanden bij een verhuis

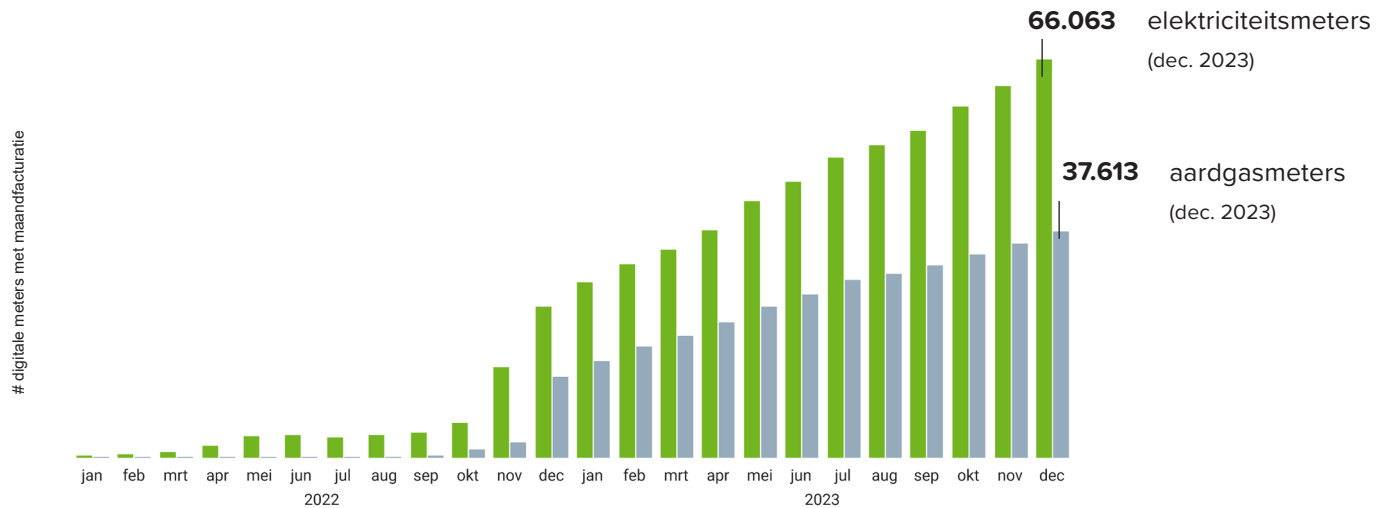
Aantal geplaatste digitale meters in Vlaanderen (december 2023)

Bron: [dashboard](#) Digitale meters en datatoegangscontracten

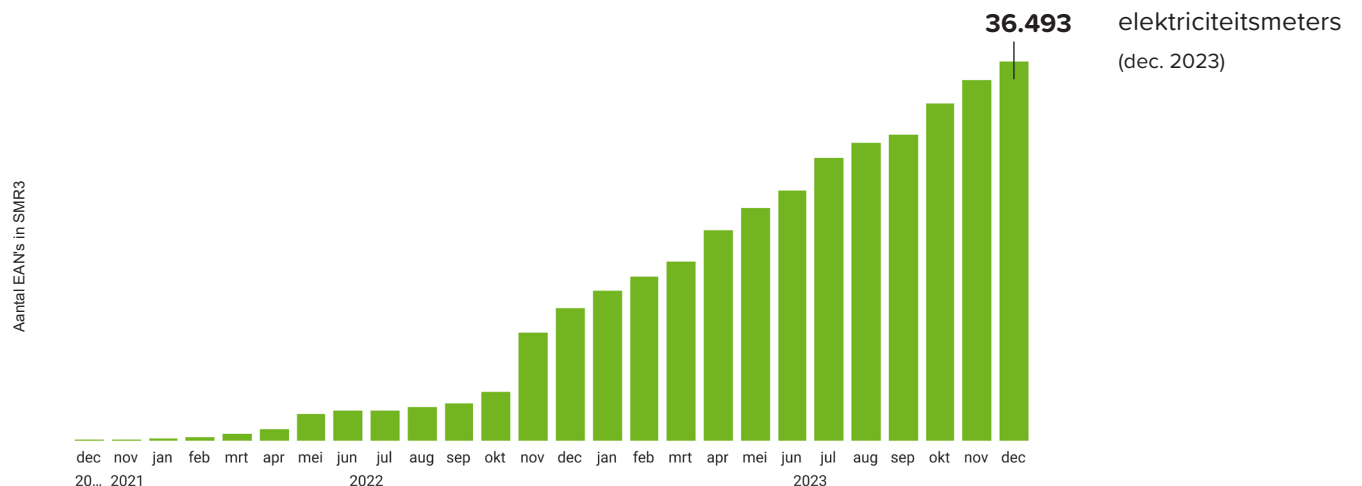
Digitale meters met maandfacturatie

Deze klanten ontvangen niet langer voorschotfacturen en een jaarlijkse afrekening, maar krijgen elke maand een afrekeningsfactuur op basis van hun verbruik van die maand.

Digitale elektriciteitsmeters in meetregime 3

Een digitale meter in meetregime 3 kan meterstanden per kwartier uitsenden. Dit is bijvoorbeeld nodig bij dynamische elektriciteitscontracten, energiedelen en persoon-aan-persoonverkoop.

4. REGULERING | Vorm de VREG stap voor stap om tot een Vlaamse nutsregulator

Breid de taken van de VREG uit tot waterstof, CO₂ en water

De VREG heeft sinds de oprichting in 2001 heel wat expertise opgebouwd over de regulering van de elektriciteits- en gasmarkt in Vlaanderen. Sinds 2019 houden wij ook toezicht op de Vlaamse warmte- en koudenetten.

De Vlaamse Regering keurde recent twee ontwerpdecreten principieel goed. Die ontwerpdecreten voorzien in de uitbreiding van de taken van de VREG met taken van waterstof en CO₂. In een recent voorstel van decreet worden die taken verder uitgebreid met het toezicht op de drinkwater- en rioleringsnetten. Dat voert de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) momenteel uit (zie [ADV-2023-07](#)).

De VREG staat er positief tegenover om vanuit zijn ervaring extra taken op te nemen in deze verwante sectoren (waterstof, CO₂ en water). De VREG ziet daarin ook een appreciatie van het geleverde werk van de voorbije jaren.

Vorm de VREG stap voor stap om tot de Vlaamse nutsregulator

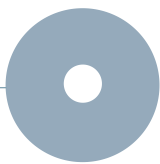
De toekenning van die extra taken en de overdracht van een aantal **niet-regulatoire taken** van de VREG naar VEKA gebeurt best stap voor stap. Daarbij kan uitgegaan worden van wat er al bestaat en wat nog niet, wat goed werkt en wat niet, ...

Zorg op ieder moment voor een **duidelijke verdeling op vlak van taken en bevoegdheden tussen beleid, administratie (VEKA, VMM) en regulator**. Voorzie ook voldoende tijd en capaciteit om de overdracht te implementeren.

Om **extra taken** te kunnen uitvoeren, moeten wij ook over **voldoende middelen** beschikken. Het Vlaams Parlement moet daar tijdig de nodige financiering voor vrijmaken. Ook dat kan geleidelijk aan gebeuren tijdens de komende jaren.

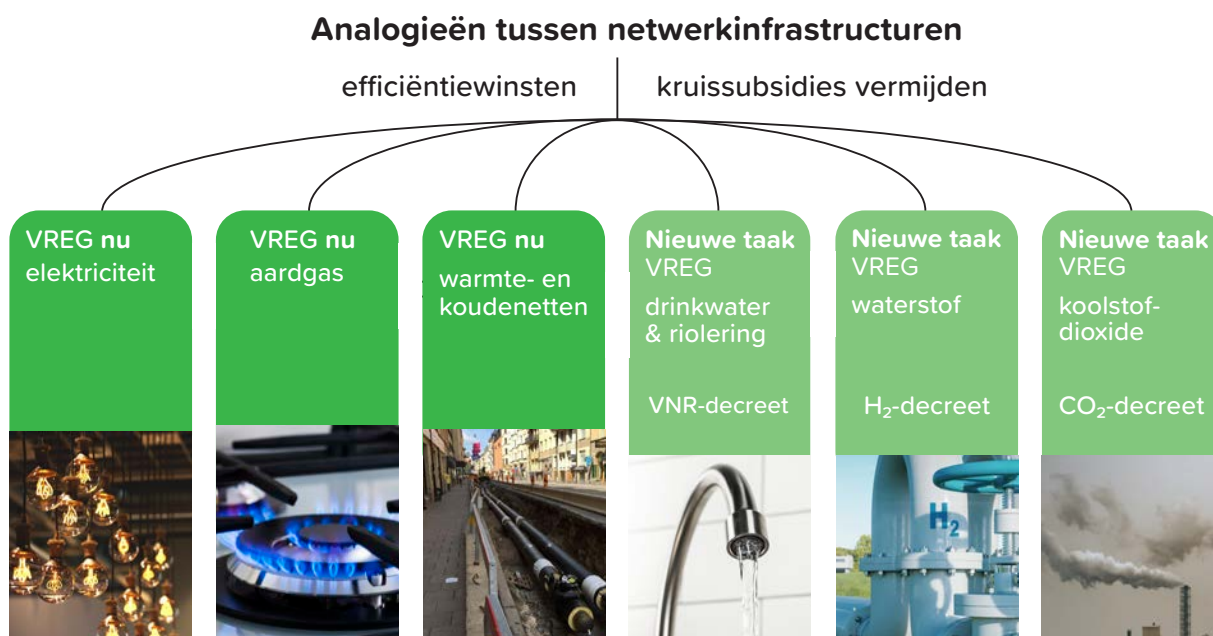
Waarborg dat de VREG daadkrachtig, efficiënt en onafhankelijk kan blijven optreden

Het is in het algemeen belang dat de VREG zijn taken daadkrachtig, efficiënt en in volledige onafhankelijkheid kan blijven uitvoeren. Behoud het huidige toezicht van het Vlaams Parlement op de regulator. Dat verzekert die onafhankelijkheid. Het Vlaams Parlement vertegenwoordigt alle Vlamingen en omvat alle politieke partijen. Dat biedt de beste garantie op een **breed gedragen en stabiel toezicht** op de betrokken sectoren.

Het is in het algemeen belang dat de VREG zijn taken daadkrachtig, efficiënt en in volledige onafhankelijkheid kan blijven uitvoeren, onder toezicht van het Vlaams Parlement

De VREG staat positief tegenover de uitbreiding van extra taken in verwante sectoren:

Een bundeling van het toezicht op de leidinggebonden nutssectoren zoals elektriciteit, gas, warmte, maar ook CO₂ en H₂ binnen één regulator biedt voordelen. Er zijn zeker analogieën tussen deze netwerkinfrastructuren. De expertise en best practices hierover kunnen gedeeld en gebundeld worden: tarief- en technische regulering, controleprocessen, stakeholderoverleg, ... De benodigde middelen en ondersteunende processen zoals bv. communicatie kunnen efficiënter worden ingezet en het wordt eenvoudiger om toe te zien op het vermijden van kruissubsidies.

Zorg op ieder moment voor een duidelijke verdeling op het vlak van taken en bevoegdheden tussen:

Beleid | Administratie (VEKA, VMM) | Regulator

- voorzie voldoende tijd en capaciteit om de overdracht te implementeren
- voorzie voldoende middelen en tijdige financiering

Memorandum

1. Zorg voor een goed werkende, transparante en eerlijke energiemarkt

Goedgekeurde Europese energieregeling

zorg voor een tijdige en toekomstgerichte omzetting en betrek de VREG hierbij

Duidelijke en adequate bevoegdheidspakketten

elektriciteit, gas, H₂, CO₂: prijsregulering gewestelijk
sociale maximumprijzen: prijsregulering gewestelijk
warmte- en koudnetten (bij uitstek lokale netten):
prijs- en tariefregulering gewestelijk

Versterk de rechten van de energieafnemer

leg extra verplichtingen op aan de leveranciers via het Energiebesluit:

- voor het aanrekenen van juiste voorschotbedragen
- rond informatieverlening bij contractvernieuwingen en prijswijzigingen
- laat elk nieuw product en elke wijziging aan de algemene en bijzondere voorwaarden eerst voorleggen aan de VREG voor controle en prijsmonitoring
- maak regelgeving om kwetzbare groepen doelgericht te ondersteunen

Formaliseer Forbeg

formaliseer Forbeg als aanspreekpunt voor derden voor de aanlevering van adviezen, standpunten, studies, ...

Energiefactuur

Kosten ODV uit de elektriciteitsfactuur

financier de ODV's via de algemene middelen of een heffing met een andere grondslag dan het elektriciteitsverbruik

Breed contractaanbod

bied verschillende energiecontracttypes aan voor afname en injectie (variabel, vast, dynamisch) en de mogelijkheid om in te tekenen op een 'vaste' contractduur voor vaste contracten, want dit komt de prijszetting ten goede

V-test[®]

gebruik de V-test[®] als centraal informatie-instrument voor burgers en bedrijven

2. Verzeker een efficiënt netbeheer

3. Stimuleer de digitalisering van de energiemarkt

Distributienet

Kerntaken Fluvius/netbeheerders

beperk hun taken tot het beheer van hun netten en het databeheer daarvan

Digitale meter

laat de uitrol niet los. leg ambitieuze eisen op inzake het databeheer door de netbeheerders

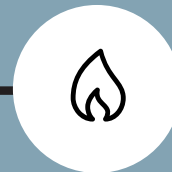
Databeheer

stimuleer de netbeheerders om data efficiënt en snel door te sturen naar afnemers, leveranciers, ...

Flexibiliteit

voorzie een eenvoudige deelname voor alle afnemers op alle spanningsniveaus

Aardgasnetten

ontwikkel een toekomstvisie voor de ontmanteling en herbestemming van de aardgasdistributienetten

4. Vorm de VREG stap voor stap om tot een Vlaamse nutsregulator

www.vreg.be – [@vreg_be](https://twitter.com/vreg_be) – VREG
Schrijf u in op onze nieuwsbrief op www.vreg.be